Lietas Nr. C26151614
Lietas arhīva Nr. C-0731-15

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
**2015. gada 3. novembrī**

**Rēzeknes tiesa šādā sastāvā:** tiesnese S.Rūtena-Laizāne

izskatīja rakstveida procesā Rēzeknē, Dārzu ielā 24 civillietu akciju sabiedrības „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, maza apmēra prasībā pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par parāda 49,66 *euro*, līgumisko procentu 39,76 *euro* un līgumsoda 49,66 *euro* piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

Akciju sabiedrība (turpmāk - AS) „NORVIK BANKA" 2014.gada 29.decembrī iesniedza Rēzeknes tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ par parāda 49,66 *euro*, līgumisko procentu 39,76 *euro* un līgumsoda 49,66 *euro* piedziņu.

Prasības pieteikumā maza apmēra prasībā par naudas piedziņu (l.l. 2.-5.) norādīja, ka 2006.gada 31.augustā starp pusēm tika noslēgts līgums Nr. VK10014871 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, saskaņā ar kuru atbildētājam tika piešķirts atļautais kredīts 142,29 *euro* (Ls 100) apmērā ar ikmēneša procentu likmi 1,99 %. Atbilstoši līguma 1.13. un 1.14.punktiem, atļautais kredīts ir kredīts prasītāja noteiktā limita ietvaros, neatļautais kredīts ir kredīts, kas pārsniedz prasītāja noteikto limitu.

Atbildētājam bija jāveic maksājumi līdz katra mēneša 15.datumam, nodrošinot pilnīgu ikmēneša saistību dzēšanu. Atbildētājs nepildīja ar līgumu uzņemtās saistības, jo neveica maksājumus atbilstoši līguma apmaksas noteikumiem. Pēdējais maksājums tika veikts 2010.gada 6.augustā 11,38 *euro* apmērā.

No līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības sastāda 139,08 *euro*, kas sastāv no atļautā kredīta 49,66 *euro*, procentiem par atļautā kredīta izmantošanu 39,76 *euro*, līgumsoda par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu 49,66 *euro*. Parāda summas samaksa veicama AS „NORVIK BANKA" kontā Nr. LV03LATB0000VIVAKARTE.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1589., 1716., 1717., 1720.panta 2.punktu, 1753., 1756., 1757., 1759.panta 1.punktu, 1762.panta 1.punktu, 1764., 1811., 1943. un 1946.panta pirmo daļu, Civilprocesa likuma 1., 23.pantu, 26.panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu, 127.panta pirmo daļu,128.panta otrās daļas $5^{1)}$punktu, 195.pantu un 406.$^{6}$ panta trešo daļu, prasītājs lūdza tiesu:

1) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam no līguma izrietošās un neizpildītās maksājuma saistības – galveno parādu 49,66 *euro*, procentus 39,76 *euro*, līgumsodu 49,66 *euro*, kopā piedzenot 139,08 *euro*;
2) noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus - 6 % gadā no piespriestās, bet neizpildītās pamatsummas;
3) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam visus tiesāšanās izdevumus.

Lietā pievienots 2014.gada 6.maija Rēzeknes tiesas zemesgrāmatas nodaļas tiesneša lēmuma par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, ar kuru pieteikums atstāts bez izskatīšanas, jo brīdinājuma izsniegšana parādniekam nav iespējama, noraksts (l.l. 24.).

2014.gada 30.decembrī Rēzeknes tiesa nosūtīja atbildētājam uz viņa deklarēto dzīvesvietu prasības pieteikumu maza apmēra prasībā, parāda aprēķinu, paskaidrojuma veidlapu un procesuālo tiesību izskaidrojumu, uzdodot viena mēneša laikā sniegt tiesai rakstveida paskaidrojumu (l.l. 31.). Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{22}$ panta pirmo daļu, 2014.gada 30.decembrī tiesa pusēm rakstveidā izskaidroja viņu procesuālās tiesības, informēja par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, izskaidroja tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim (l.l. 29.-31.) Noraidījumi tiesas sastāvam nav pieteikti. Atbildētājs nav iesniedzis Rēzeknes tiesā rakstveida paskaidrojumu. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.$^{2\,1}$ panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Civilprocesa likuma 250. $^{25}$ panta pirmā daļa nosaka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. Nav saņemts lūgums lietu izskatīt tiesas sēdē, un atbilstoši minētajā likumā noteiktajam tiesa nolēma izskatīt civillietu rakstveida procesā. Tiesa 2015.gada 23.februārī nosūtīja pusēm paziņojumu par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā un paziņoja datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (l.l. 35.-36.).

Tiesas dokumenti atbildētājam tika piegādāti Civilprocesa likuma 56.panta piektajā daļā noteiktā kārtībā uz fiziskās personas deklarētās dzīvesvietas adresi, kur tai ir jābūt sasniedzamai, līdz ar to, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 56.$^{1}$ panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, uzskatāms, ka atbildētājam ir paziņots par procesuālās darbības laiku un vietu un par attiecīgo dokumentu saturu, un tiesas dokumenti ir izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas, ja dokumenti nosūtīti ar pasta sūtījumu. Dokumentu paziņošanas faktu pats par sevi neietekmē tas, ka dokumenti ir nosūtīti atpakaļ tiesai, jo atbildētājs nebija sastopams deklarētajā dzīvesvietā un uz pasta uzaicinājumu mēneša laikā neieradās pastā saņemt sūtījumu (l.l. 32., 37., 38.). Tiesas ieskatā minētais apstāklis nekavē lietas izskatīšanu rakstveida procesā.

**Motīvu daļa**

Pārbaudot un novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus par prasībā izklāstītajiem apstākļiem to kopumā, tiesa uzskata, ka maza apmēra prasība ir apmierināma daļēji.

Konstatēts un ar prasības pieteikumam pievienotajiem rakstveida pierādījumiem apstiprinās, ka 2006.gada 31.augustā AS „NORVIK BANKA" un /pers. A/ kā klients noslēdza līgumu Nr. VK10014871 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, saskaņā ar kuru prasītājs atvēra atbildētājam kartes kontu, izsniedza Viva Maestro karti un piešķīra atļauto kredītu Ls 100 ar kredīta atmaksas termiņu 24 mēneši un ikmēneša maksājumu Ls 5,28 apmērā katra mēneša 15.datumā, ir līguma un 31.08.2006. pieteikuma VIVA norēķinu kartes saņemšanai kopijas (l.l. 9., 10.). Līguma par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu noteikumu 5.3. un 5.4.punktā ir noteikts, ka ar ikmēneša maksājumu veikšanu tiek dzēstas klienta saistības pret banku. Ikmēneša maksājumus jāveic līdz pilnīgai klienta saistību pret banku dzēšanai, tajā skaitā, līdz izmantotā kredīta atmaksai un

procentu par kredīta izmantošanu samaksai.

Pušu noslēgtais līgums Nr. VK10014871 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu atbilst Civillikuma 1934.panta nosacījumiem par aizdevuma līgumiem, kas noteic, ka aizdevuma līgums ir zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās. Saskaņā ar Civillikuma 1587. un 1590.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, katrai no pusēm ir prasības tiesības par līguma izpildīšanu.

Prasītājs ir izpildījis aizdevēja saistības: 2006.gada 31.oktobrī ir piešķirta atļautā kredīta summa Ls 100 atbildētāja kontā, bet 2014.gada 16.oktobrī beigu atlikums bija – 49,66 *euro*, ko pierāda klienta /pers. A/ karšu konta izraksts Nr. 3166248-2014/1016 par laiku no 31.08.2006. līdz 31.12.2013. un klienta karšu konta izraksts Nr. 3166249-2014/1016 par laiku no 01.01.2014. līdz 16.10.2014. (l.l. 11.-15.).

Prasītājs 2011.gada 30.decembrī ir noslēdzis Creditreform inkasso līgumu Nr. GL-7840/12-F, ar kuru SIA "CREDITREFORM LATVIJĀ" apņēmās veikt parādu inkasso par līgumā noteikto atlīdzību no prasītāja debitoriem. Atbildētājam 08.10.2012. nosūtīts maksājuma pieprasījums, 03.12.2012. brīdinājums un 06.02.2013. atkārtots brīdinājums, aicinot veikt parāda samaksu, ir līguma, pieprasījuma un brīdinājumu kopijas (l.l. 41.-51.).

Prasītājs ir rakstveidā apliecinājis, ka atbildētājs neveica maksājumus atbilstoši līguma noteikumiem un ka pēdējais maksājums veikts 2010.gada 6.augustā 11,38 *euro* apmērā.

Prasītājs aprēķināja atbildētāja kopējo parādu uz 16.10.2014. 139,08 *euro* apmērā, kas sastāv no pamatparāda: atļautā kredīta 49,66 *euro*, procentiem par atļautā kredīta izmantošanu par laiku no 31.10.2006. līdz 16.10.2014. 39,76 *euro* un līgumsoda par ikmēneša maksājuma samaksas nokavējumu par laiku no 30.04.2007. līdz 16.10.2014. 49,66 *euro*, ir parāda aprēķins (l.l. 18.-20.).

No prasības pieteikuma, tam pievienotajiem dokumentiem un parāda aprēķina secināms, ka atbildētāja pamatparāds sastāv no atļautā kredīta neatmaksātās summas 49,66 *euro* un tas ir piedzenams par labu prasītājam atbilstoši līgumsaistībām un Civillikuma 1587.pantam.

Ar Civillikuma 1946.pantu ir noteikts, ka procenti par aizdevumiem dodami tad, ja tie bija tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Civillikuma 1756.pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Pienākums maksāt procentus izbeidzas ar galvenās saistības izbeigšanos (Civillikuma 1762.panta 1.punkts).

Šajā gadījumā procentu maksājuma pienākums izriet no tiesiska darījuma tā darbības laikā. Līguma noteikumu 5.1.punktā noteikts, ka par atļautā kredīta izmantošanu klients maksā bankai procentus saskaņā ar tarifiem (l.l. 9.). 2005.gada 21.aprīlī AS „LATEKO BANKA" apstiprināja standarta nosacījumus VIVA norēķinu karšu kredītu piešķiršanai un procentu, līgumsodu likmes: Viva Maestro kartei mēneša procentu likme par atļauto kredītu noteikta: Viva Maestro (B kat.) 1,79 % (l.l. 16.). 09.12.2014. sagatavotajā izrakstā par procentu likmēm par Viva norēķinu karšu kredītiem noteiktas procentu likmes: mēneša procentu likme par atļauto kredītu Viva Maestro kartei - 1,79 % (l.l. 17.). Prasītājs ir aprēķinājis līgumiskos procentus par aizdevuma izmantošanu par laiku no 31.10.2006. līdz 16.10.2014. 39,76 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1716. un 1717.pantu, līgumsods ir pamet̄ums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību gadījumā, ja viņa šo saistību neizpilda, tā apmēru nosaka līdzēji. Līdz ar likuma nosacījumiem līgumiskie procenti un līgumsods ir līguma blakus noteikumi, kas noteikti ar pušu pausto gribu un ir nesaraujami saistīti ar spēkā esošu līgumu.

Līdz ar likuma nosacījumiem līgumsods ir līguma blakus noteikums, kas noteikts ar pušu pausto gribu un ir nesaraujami saistīts ar spēkā esošu līgumu.

Līguma Nr. VK10014871 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu noteikumu 5.11.punktā noteikts, ja klients līdz maksājuma datumam nav samaksājis ikmēneša maksājumu, klientam jāmaksā līgumsods par termiņa nokavējumu no nesamaksātās ikmēneša maksājuma summas saskaņā ar tarifiem (l.l. 9.). 2005.gada 21.aprīlī AS „LATEKO BANKA" apstiprināja standarta nosacījumus VIVA norēķinu karšu kredītu piešķiršanai un procentu un līgumsodu likmes: Viva Maestro kartei līgumsoda procenti dienā par ikmēneša maksājuma kavējumu noteikti 0,25 % (l.l. 17.). 09.12.2014. sagatavotajā izrakstā par procentu likmēm par Viva norēķinu karšu kredītiem noteiktas līgumsodu likmes: līgumsoda procenti dienā par ikmēneša maksas nokavēšanu Viva Maestro kartei - 0,25 % (l.l. 17.).

Prasītājs par laiku no 30.04.2007. līdz 16.10.2014. ir aprēķinājis līgumsodu 49,66 *euro* apmērā, ko apstiprina parāda aprēķins (l.l. 18.-20.).

Prasījums par līgumsoda par laiku no 2007.gada 30.aprīļa līdz 2014.gada 16.oktobrim 49,66 *euro* apmērā piedziņu ir apmierināms daļēji – 10 % apmērā no galvenā parāda summas.

Judikatūrā ir atzīts, ka jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem *(Augstākas tiesas Senāta Civillietu departamenta 2005.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr. SKC-48)*.

Lai gan līgumsoda apmērs noteikts aizdevuma līgumā un puses par to vienojušās, tiesa atzīst, ka Civillikuma 1.pants pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un ņemtu vērā pretējās puses intereses. Tas palīdz novērst gadījumus, kuros civiltiesību subjekti savas tiesības izmanto vai pienākumus izpilda rīkodamies pēc likuma vai tiesiska darījuma burta, taču pretēji to īstajiem mērķiem.

Bez ievērības nevar atstāt to, ka arī likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda apmēru un atbilstību labticīguma principam Civillikuma 1716.panta 2013.gada 20.jūnija redakcijā, kas stājās spēkā 2014.gada 1.janvārī, paredzot, ka līgumsods var tikt noteikts ne vairāk kā desmit procenti no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētājs nav pildījis aizdevuma līguma nosacījumus un nav pienācīgi veicis līgumā noteikto saistību izpildi, līdz ar to atbildības piemērošana ir saprātīga un taisnīga reakcija pret pārkāpumu. Līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, un sodam ir jābūt samērīgam, taču līgumsods nevar kļūt par nepamatotu iedzīvošanās iespēju sakarā ar cita subjekta kļūdām, neizdarībām, vai pat apzinātu pārkāpumu. Civillikuma 1.pantā ietvertais princips ir spēkā civiltiesībās kopumā, kas ir jāievēro jebkuras subjektīvās tiesības īstenošanā un jebkura subjektīvā pienākuma izpildē. Katram savas tiesības jāīsteno labā ticībā un viņš nedrīkst nepamatoti iedzīvoties uz cita rēķina.

Tiesa atzīst, ka prasījums par līgumsoda piedziņu 49,66 *euro* apmērā par laiku no 2007.gada 30.aprīļa līdz 2014.gada 16.oktobrim neatbilst Civillikuma 1.pantam un Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5. un 6.pantam, tas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, jo nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī.

Turklāt Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2014.gada apkopojumā „Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā", kurā norādīts, ka kavēšanos celt prasību tiesā, ievērojot visus apstākļus, var atzīt par tiesību izlietošanu pretēji Civillikuma 1.pantā noteiktajam labas ticības principam, ja kavēšanās tiešā veidā ietekmē līgumsoda apmēra palielināšanos. Šāda rīcība ir viens no argumentiem, kādēļ tiesa var nepiedzīt līgumsodu pilnā, prasītāja lūgtajā apmērā.

Tiesa atzīst, ka samērīgs un taisnīgs sods par maksājumu termiņa kavējumu ir 10 % no prasītāja aprēķinātā galvenā parāda summas, līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam piedzenams līgumsods 4,97 *euro*.

Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka atbildētājs nav izpildījis saistības, ko viņš uzņēmās, noslēdzot līgumu Nr. VK10014871 par VIVA norēķinu karšu izsniegšanu un lietošanu, līdz ar ko ir iestājies parādnieka nokavējums Civillikuma 1652.panta 3.punkta izpratnē un no tā izrietošās nokavējuma sekas: pienākums samaksāt prasītājam neatmaksātā aizdevuma pamatsummu 49,66 *euro*, līgumiskos procentus 39,76 *euro* un līgumsodu 4,97 *euro*, kopā 94,39 *euro*.

Saskaņā ar Civillikuma 1811.pantu, ja saistības priekšmets ir nauda, tad saistību izpilda ar samaksu. Uz lietas izskatīšanas dienu tiesā nav ziņu par parāda samaksu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu un Civillikuma 1765.pantu, nosakāmas prasītāja tiesības par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos procentus par kredīta summas lietošanu: 6 % (seši procenti no simta) gadā no piedzītās, bet neatmaksātās kredīta pamatsummas 49,66 *euro*, nosakot, ka to pieaugums apstājas, kad procentu apmērs sasniegs pamatparāda lielumu (Civillikuma 1765.panta pirmā daļa, 1763.panta 1.punkts).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, no atbildētāja prasītāja labā jāpiedzen samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram valsts nodeva 71,14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas paziņojumu piegādi un izsniegšanu 4,70 *euro* (l.l. 6.-8.), kopā 75,84 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta nosacījumiem, no atbildētāja par labu valstij jāpiedzen ar lietas izskatīšanu saistītie tiesas pasta izdevumi par tiesas paziņojumu un dokumentu nosūtīšanu 1,58 *euro* apmērā, jo prasītājs, ceļot prasību, samaksāja 4,70 *euro*, bet saskaņā ar uzziņu lietā to summa bija 6,28 *euro*.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 5., 8.pantu, 41.panta pirmo daļu, 42., 93., 97., 189.-193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

**n o s p r i e d a :**

**Akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" maza apmēra prasību apmierināt daļēji.**

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, akciju sabiedrības „NORVIK BANKA", reģistrācijas Nr. 40003072918, labā kredīta pamatparādu 49,66 *euro* (četrdesmit deviņus *euro* un 66 centus), līgumiskos procentus par laiku no 31.10.2006. līdz 16.10.2014. 39,76 *euro* (trīsdesmit deviņus *euro* un 76 centus), līgumsodu par laiku no 30.04.2007. līdz 16.10.2014. 4,97 *euro euro* (četrus *euro* un 97 centus) un tiesas izdevumus 75,84 *euro* (septiņdesmit piecus *euro* un 84 centus), kopā 170,23 *euro* (viens simts septiņdesmit *euro* un 23 centus).

Noteikt prasītāja tiesības par laiku no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos procentus 6 % (seši procenti no simta gadā) no piedzītās, bet neatmaksātās kredīta pamatsummas 49,66 *euro* (četrdesmit deviņiem *euro* un 66 centiem), nosakot, ka to pieaugums apstājas, kad procentu apmērs sasniegs pamatparāda lielumu.

Parāda un tiesas izdevumu summas samaksa veicama akciju sabiedrības „NORVIK BANKA" norēķinu kontā AS „NORVIK BANKA" LV03LATB0000VIVAKARTE.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 44,69 *euro* (četrdesmit četru *euro* un 69 centu) apmērā piedziņu no atbildētāja prasītāja labā.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas pasta izdevumus 1,58 *euro* (vienu *euro* un 58 centus).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt atbildētājai termiņu - 10 (desmit) dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Ja spriedums tiek izpildīts labprātīgi, tad daļā par tiesas pasta izdevumu apmaksu valsts labā atbildētājai minētajā termiņā jāiesniedz tiesā 1,58 *euro* samaksu apliecinošs dokuments.

Spriedumu 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rēzeknes tiesā.

**Tiesnese** **S.Rūtena – Laizāne**